

OS DESAFÍOS DA SOCIEDADE DA INFORMACIÓN

Emilio Prado

Universidade Autònoma de Barcelona

Dez anos despois da implantación dos estudos de comunicación na universidade galega resulta unha evidencia o acerto de crear unha Facultade de Ciencias da Comunicación, da que non dispuña o país. A Universidade de Santiago de Compostela fixo unha aposta estratéxica a principios da década dos noventa pola creación dun centro de investigación e formación de comunicadores para Galicia. Naquel intre proclama-la futura centralidade do hipersector da información e a comunicación era unha anticipación e agora é unha evidencia clara. Éo tamén a necesidade da formación de calidade e da investigación innovadora.

As anticipacións entrañan sempre riscos e a Universidade de Santiago de Compostela correunos. E fixémoslo implantando unha Facultade de Ciencias da Comunicación moderna e modernizadora que, como se puxo de manifesto no acto inaugural de outubro de 1991, fose capaz de garanti-la formación de profesionais, potencia-la investigación e a reflexión verbo dos problemas das industrias da comunicación e a cultura e favorece-la reciclaxe permanente dos profesionais, que teñen que adaptarse ás esixencias dun sector en permanente evolución. Pero fixémoslo tamén apostando polo deseño dunhas infraestructuras capaces de responder ás esixencias de investigación e formación derivadas dun sector que se transforma a unha velocidade de vertixe.

Os desafíos non son poucos, xa que a transformación en curso ten un carácter de revolución dixital que xera un tránsito cara a unha nova sociedade que se coincide en denominar como "Sociedade da Información". A superación deses desafíos ten que corresponder tanto á universidade como ás institucións políticas e á industria.

CARACTERIZACIÓN DOS DESAFÍOS

Iniciado o século XXI, xa ninguén dubida da centralidade do hipersector da comunicación nas sociedades desenvolvidas e, polo tanto, da súa centralidade para garanti-las condicións de desenvolvemento. Ó referirnos ó hipersector da comunicación incluímo-lo conxunto das actividades xeradas dende e arredor das Tecnoloxías da Información e da Comunicación (TIC). Un conglomerado froito da converxencia de tres sectores industriais que antes tiveron unha vida completamente autónoma: as telecomunicacións, a informática e os medios de comunicación, especialmente o audiovisual.

A electrónica é a base matricial sobre a que se arma o desenvolvemento dos tres sectores implicados na converxencia. Sen os avances rexistrados na electrónica ningún dos tres coñecera unha transformación tan vertixinosa como a que se rexistrou na derradeira metade do século XX.

En realidade, a converxencia tecnolóxica prodúcese por mor da evolución dos compoñentes de base das TIC, que non son outros que a microelectrónica, o *software* e as infraestructuras de comunicación. Os adiantos en microelectrónica conseguen cada volta cotas maiores de integración e adiantos exponenciais na velocidade de manexo da información. As infraestructuras de comunicación utilizan novos soportes de transmisión e melloran a eficiencia coa que se usan as xa existentes, teñen en conta o carácter externo da rede como factor clave (interconexión) e incorporan intelixencia e capacidade de xestión, gracias ós préstamos da microelectrónica e da informática. Esta última, na súa sección de *hardware* consegue cada vez maior potabilidade, velocidade e capacidade de cálculo, e na súa sección de *software* busca cada vez máis *amigabilidade*, maiores prestacións e tende a *soportarse* nas redes de comunicación.

Pero en realidade a converxencia sería inviable sen a dixitalización, que permite manexar, de xeito único, toda clase de fontes de información; é dicir, non importa que orixinalmente a información fose audio, vídeo, gráfica ou datos, xa que gracias á súa dixitalización todo son *bits*. Tamén permite unha maior flexibilidade e liberdade na incorporación de novos servicios; pénsese que introducir uns cantos *bits* máis nunha trama dixital (que signifiquen, por exemplo, unha dirección de destino, unha clave de acceso ou un novo permiso para o usuario) é ben sinxelo. Finalmente, é máis efectivo almacenar, procesar e, en xeral, manexa-la información en formato dixital. Isto débese fundamentalmente ás características da electrónica actual.

Aínda que o grao de converxencia tecnolóxica é alto, hai un bo número de cuestións técnicas que non están de todo resoltas. Por citar algunhas teremos: protocolos de comunicación comúns para calquera servizo, sexa voz, datos ou audiovisual, o medio sobre o que se sustentarán os servizos e aplicacións converxentes (cable, fibra óptica, espectro radioeléctrico) ou a posible integración de telefonía, televisión e internet nunha soa plataforma de usuario. Pero os freos á converxencia non son só de orixe tecnolóxica. Responden tamén a dificultades de integración das culturas empresariais procedentes dos sectores converxentes e a dificultades para artellar contidos adecuados ás novas características dos soportes de comunicación xurdidos como froito da converxencia.

Así que, como sostiñamos noutro lugar (Prado, 2003), á promisión do paraíso dixital seguiuulle a comprobación de que a providencia ten reservada unha alta peaxe para entrar nel. A converxencia dos sectores das telecomunicacións, a informática e os medios de comunicación, posibilitada e promovida pola dixitalización, abriu un proceso de cambio que se materializou máis sobre expectativas que sobre realidades.

As compañías destes sectores entregáronse a procesos de integración vertical e a operacións de integración horizontal que deron orixe a un aumento espectacular da talla dos principais operadores e a grandes conglomerados. O proceso de concentración alcanzou unha importancia sen precedentes históricos que desatou o sinal de alarma sobre as consecuencias que poderían derivar para o pluralismo e para a libre competencia. Tardaron, en cambio, un pouco máis en aparecer os síntomas de que tal nivel de concentración pon en perigo a viabilidade económica de tales mega-compañías. O investimento sobre expectativas requiriu unha mobilización de tal magnitude de recursos financeiros que ata os grupos máis sólidos viron ameazada a súa liquidez, ó non poder amortizar eses investimentos nas realidades a curto prazo. E aí están os reaxustes de Telefónica, Vivendi ou da mesmísima AOL-Time Warner para testemuñalo, por non falar das liquidacións das plataformas dixitais terrestres Quiero TV e ITV Digital ou do grupo Kirch Media.

O proceso deixou varias evidencias. Os ciclos económicos no hipersector da comunicación acadaron unha velocidade punta sen precedentes na historia. A converxencia tecnolóxica require un tempo máis calmo có imposto polas expectativas económicas. A converxencia de contidos require un tempo máis calmo aínda. E como colofón a todas estas evidencias, a maior constatación: non é viable a converxencia se non se fai sobre a base dunha oferta de contidos e servizos sólida, de xeito que o tempo final será o resultado dunha ecuación

en que interveñen tódolos tempos anteriores, pero na que a variable con máis peso é a dos contidos.

Malia tódalas dificultades a converxencia é un feito certo, xa que a implementación das tecnoloxías da información e da comunicación se está realizando de xeito inexorable e tódalas actividades do ser humano están sendo mediadas por elas. Trátase, pois, dun proceso de cambio social e cultural inducido polas tecnoloxías que ten as súas manifestacións en tódolos ámbitos: economía, política, educación, emprego, sanidade, benestar social, cultura, ocio, etc. Trátase, logo, dun cambio de sociedade. Trátase da chegada da chamada Sociedade da Información.

A SOCIEDADE DA INFORMACIÓN COMO HORIZONTE

O concepto de Sociedade da Información non é pechado e non designa, malia a súa rotundidade, un universo de variables finitas. É, polo tanto, unha convención que utilizamos para referirmos á nova realidade que incita a moldearse na era postindustrial.

A ambigüidade da etiqueta ponse de manifesto na propia proliferación de apelativos empregados para referirse ó mesmo conxunto de fenómenos, entre os que destacan os de Nova Economía, Sociedade Rede, Mundo Dixital, e-Sociedade e Terceiro contorno (Castells, 1998; Dertouzos, 1997; Echeverría, 1999; Cebrián, 1998; Negroponte, 1995). Pero ningún deles está tendo a fortuna do apelativo Sociedade da Información. Se acaso, o de Sociedade do Coñecemento está gañando adeptos pero non pon en perigo a supremacía de Sociedade da Información. A diferenza entrámbolos dous conceptos é unha cuestión de énfase.

Os que empregan a etiqueta de Sociedade da Información poñen o acento na posibilidade de acceder á Información, mentres que os que prefiren a de Sociedade do Coñecemento poñen o acento no procesamento da información, mecanismo mediante o cal se transforma a información en coñecemento. En definitiva, poderíase utilizar, como empeza a acontecer con certa frecuencia, a etiqueta de "Sociedade da Información e do Coñecemento" para dar conta do fenómeno con maior atención ós relevos pero, dado que o acceso á información non exclúe o seu procesamento para transformala en coñecemento e que o acceso á primeira é *conditio sine qua non* para chegar ó segundo, utilizáremo-lo apelativo simplificado Sociedade da Información, que é o que ten máis aceptación, incluíndo nel ámbalas dúas realidades.

SITUACIÓN DE TRÁNSITO

Malia a rotundidade da expresión, o primeiro que debemos aclarar é que non nos atopamos na Sociedade da Información, senón nun proceso de tránsito cara a ela. Vivimos, pois, un período histórico ecléctico, que se sitúa no interregno entre a Sociedade Industrial que estamos abandonando e a Sociedade da Información á que nos diriximos como horizonte e que será a culminación lóxica da revolución dixital que estamos a vivir.

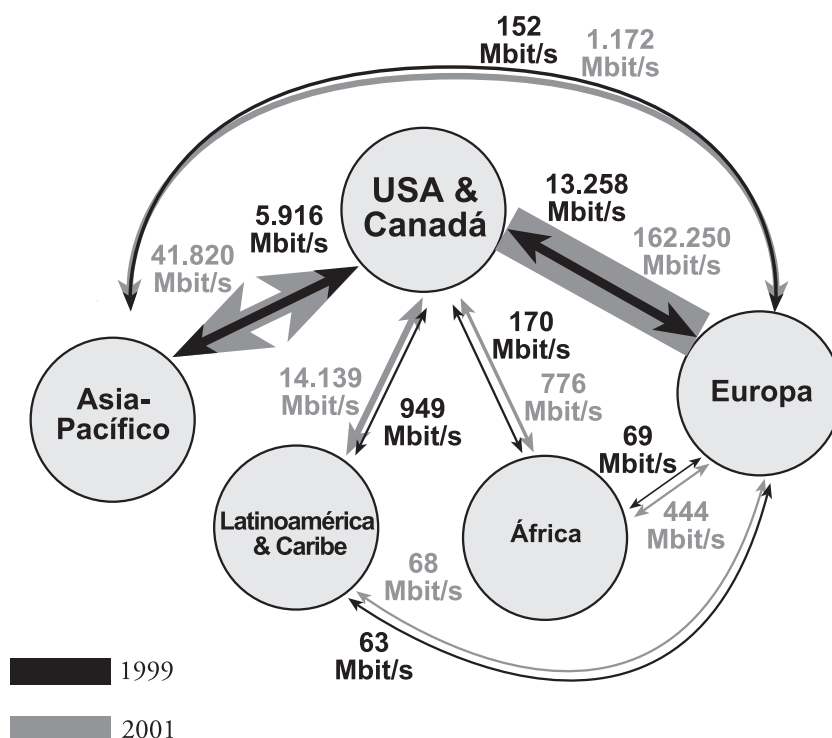
De feito, a Sociedade da Información refírese a un estadio que se acadará cando tódolos actores da sociedade, tanto os suxeitos como as organizacións públicas e privadas, teñan a posibilidade de acceder e difundir calquera información dende calquera lugar, de xeito inmediato e co formato que desexen. Este escenario é posible só se se dispón das ferramentas que o permiten (que non son outras que as chamadas TIC) e, particularmente, das que derivan da súa converxencia facilitada pola dixitalización.

A FENDA DIXITAL

Pero estas ferramentas non están a disposición de todos por igual e hai que aceptar que son imprescindibles para non quedar excluídos da construción da Sociedade da Información, pero hai que ter presente que a súa implantación non vén dada por suposto. A implementación das redes en que se sustenta esta se facendo de xeito global pero desigual, partindo das realidades sociais e económicas precedentes e, polo tanto, das situacións desiguais que caracterizan a posición relativa de cada país e de cada comunidade na orde económica internacional. Tamén parte das desigualdades sociais que afectan ós cidadáns no interior de cada sociedade concreta. A implantación das TIC terá efectos multiplicadores sobre a realidade de partida. Seguindo a lóxica do mercado, as zonas que gozan de maior riqueza e desenvolvemento serán receptores “naturais” da innovación, o que xerará melloras na súa posición relativa, mentres que as zonas de menor riqueza e desenvolvemento verán empeora-la súa. É o que se empezou a chamar *digital divide* ou fenda dixital, que ten unha dobre plasmación: unha, de tipo xeopolítico, aumenta a distancia entre países ricos e países pobres a nivel planetario, ou entre rexións ou comunidades máis ou menos desenvolvidas no seo dos estados. Outra, entre estratos sociais, a nivel planetario ou no interior de cada estado, rexión ou comunidade.

A FENDA DIXITAL PLANETARIA

A fenda dixital é unha realidade inapelable a nivel global se observámo-la desigualdade na capacidade de transmisión dispoñible nas redes troncais de internet entre as diferentes rexións do planeta. Pero, ademais, esa fenda non deixa de medrar, como podemos observar na evolución dos datos correspondentes ós anos 1999 e 2001.

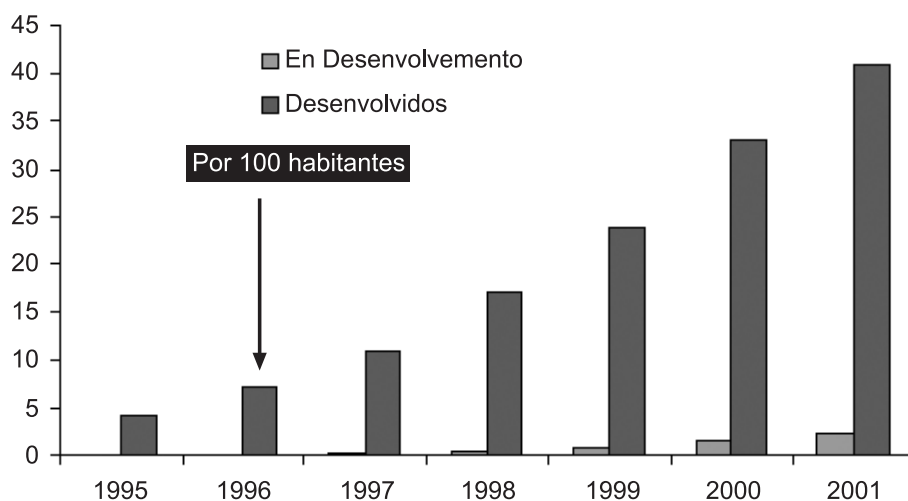

Fonte: elaboración propia con datos de TeleGeography Inc.

Este deseño mostra, por unha banda, os privilexios dos países máis desenvolvidos e, por outra, a centralidade norteamericana, camiño obrigado para un tránsito de calidade razoable.

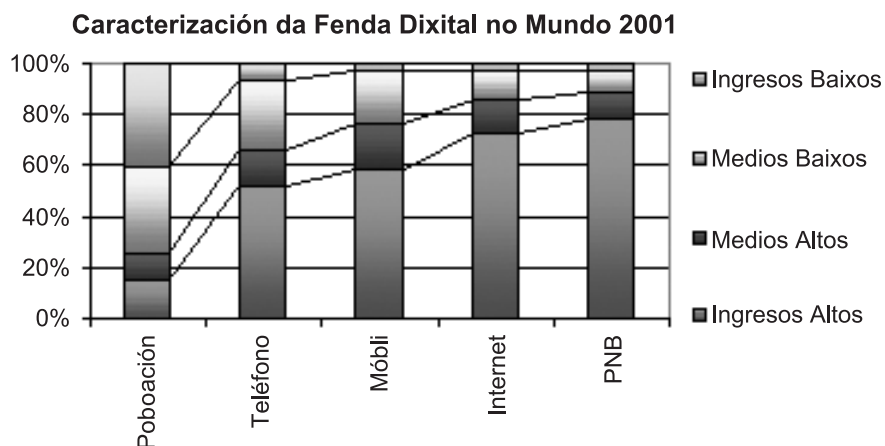
O repartimento dos usuarios de internet no mundo é outro bo indicador da fenda dixital entre os países desenvolvidos e os que están en vías de desenvolvemento.

Usuarios de Internet en Millóns

Fonte: elaboración propia con datos de ITU.

Os datos relativos ó acceso da poboación mundial ós recursos básicos das tecnoloxías da información e da comunicación, sobre as que se basea a construción da Sociedade da Información en función da súa riqueza, non permiten interpretacións sobre as dimensións da fenda dixital, que ben pode cualificarse de "sima".

Fonte: elaboración propia con datos de ITU.

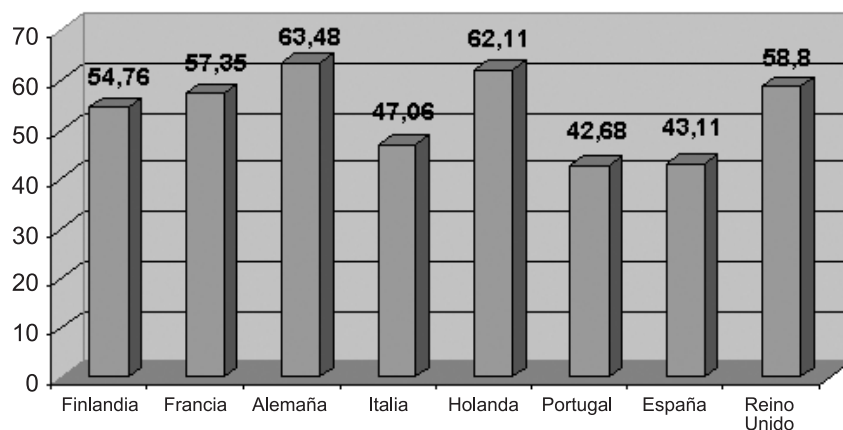
A evidencia da fenda dixital a partir de datos tan groseiros quedaría amplificada se se manexasen datos acerca de indicadores máis afinados, pero é abondo para alertar sobre as consecuencias nefastas de practicar unha política inhibicionista respecto da Sociedade da Información.

A FENDA DIXITAL NOS PAÍSES DESENVOLVIDOS

Seguindo coa mesma lóxica observemos como se manifesta esa fenda tamén entre países que pertencen ó grupo dos desenvolvidos. Observémo-los datos correspondentes ós cinco grandes países da UE e a outros menores que permiten establecer contrastes máis significativos.

Se nos fixamos nas infraestruturas, un dos datos que se manexa, polo seu alto valor indicativo, é o número de liñas de telefonía fixa dispoñibles. España atópase por detrás dos outros catro grandes e a niveis moi similares a Portugal. Por outra parte, o déficit respecto dos países máis pequenos do norte de Europa aínda é máis notable.

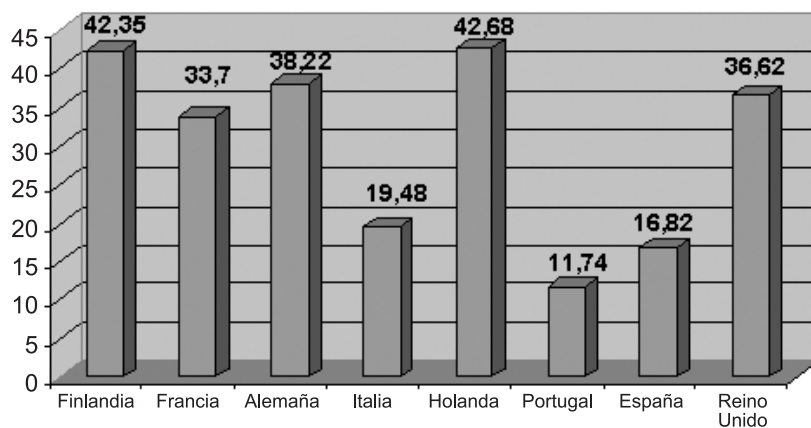
Teléfono Fijo por 100 Habitantes 2001

Fonte: elaboración propia con datos de ITU.

Outro elemento das infraestructuras que se considera altamente significativo respecto da capacidade de incorporarse á Sociedade da Información é a dispoñibilidade de ordenadores persoais.

Ordenadores Persoais por 100 Habitantes 2001

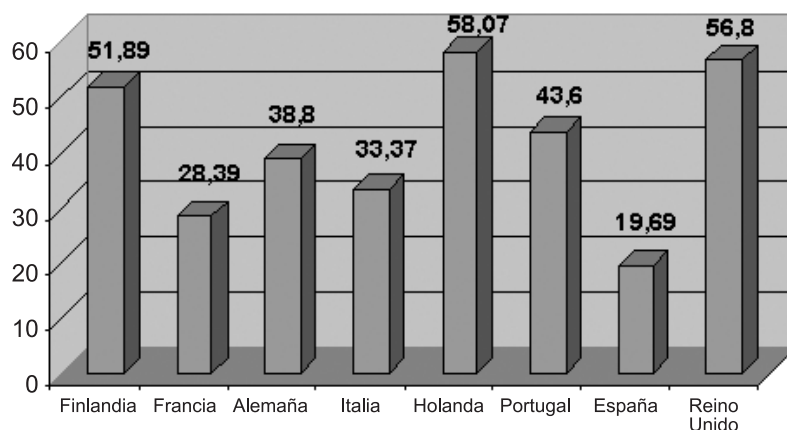

Fonte: elaboración propia con datos de ITU.

España mantén unha posición moi desfasada respecto dos outros catro grandes países da UE, con índices moi parecidos ós pequenos países menos desenvolvidos da Unión.

Se consideramos outro dos indicadores máis representativos do avance na Sociedade da Información, que é o número de internautas, tódalas alarmas que anuncian o perigo de caer na fenda dixital actívanse.

Usuarios de Internet Primeros Meses 2002

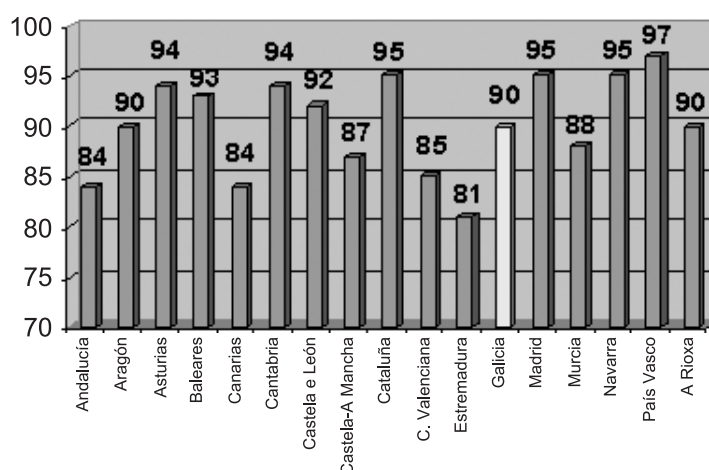
Fonte: elaboración propia con datos recollidos por NUA relativos á situación dos cinco primeiros meses de 2002.

A fenda aparece como unha ameaza real, e estes datos suxiren que a incorporación de España á Sociedade da Información está topando con obstáculos que ameazan a longo prazo a capacidade de segui-lo ritmo dos outros catro grandes países da UE, por non falar da vantaxe marcada polo liderado no uso da rede que rexistran os países nórdicos; pero a alarma resulta máis evidente se constatamos que ata un dos pequenos países menos desenvolvidos da Unión supera a España.

A FENDA DIXITAL NAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Ademais, España tampouco é unha realidade homoxénea, e no seu seo axexan novas ameazas de fenda dixital ás comunidades autónomas que a compoñen. Unha evidencia diso é a diferente dotación de liñas de telefonía fixa nos fogares das diferentes comunidades autónomas; aínda que Galicia está na banda alta, sepáranas sete puntos do líder. De tódolos xeitos, en termos do acceso ás redes, a fenda ábrese non só pola cantidade, senón tamén pola calidade das liñas.

Fogares con Teléfono Fixo por CC.AA. 2001

Fonte: elaboración propia con datos do MCYT.

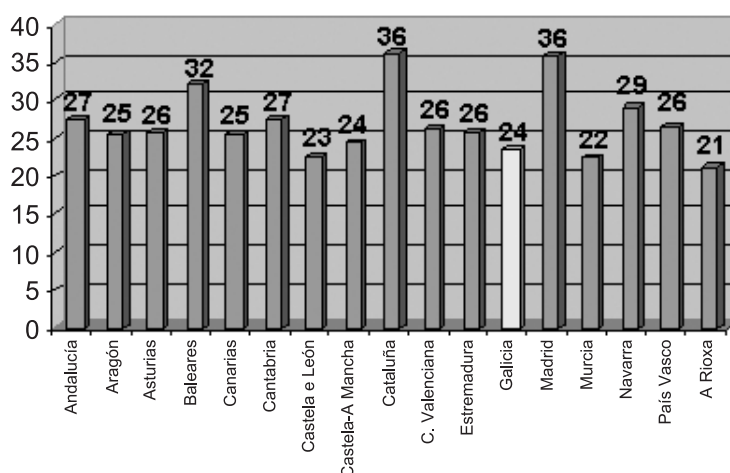
Ademais, o grao de dixitalización da rede telefónica en Galicia é baixo, o que se converte nunha desvantaxe moi importante para o acceso de calidade a toda unha serie de servizos e tamén para a xeración de servizos sofisticados.

Doutra banda, unha parte relevante da telefonía fixa nos núcleos rurais ou con dificultades orográficas de Galicia está cuberta con liñas de Teléfono Rural de Acceso Celular (TRAC), que foi unha boa solución para sacar do illamento nas comunicacións de voz a amplas zonas do país, pero supón unha barreira para a súa incorporación á Sociedade da Información xa que non permiten o

acceso a internet. Os reiterados retardos da solución a este problema exemplifican en boa medida un dos perigos máis evidentes para Galicia de caer na fenda dixital.

Outro dos indicadores que estamos considerando para observa-la posición respecto á Sociedade da Información é a dispoñibilidade de ordenadores persoais. O seu repartimento é desigual segundo as comunidades, sendo as comunidades autónomas de Cataluña e Madrid as mellor dotadas, seguidas polas Illas Baleares. Galicia atópase a máis de doce puntos de distancia dos líderes, e só por diante de tres comunidades: A Rioxa, Murcia e Castela e León. Este dato anuncia un claro perigo de caer na fenda dixital.

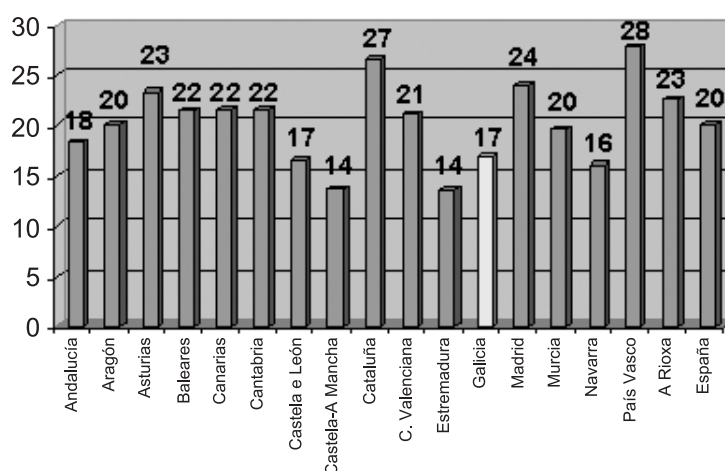
Fogares con PC por Comunidades Autónomas 2001

Fonte: elaboración propia con datos de Sedisi.

Ademais dos indicadores de infraestructuras analizados, que nos certifican os perigos de caer na fenda dixital para Galicia, corresponde agora a observación da súa posición relativa ó uso de internet; como indicador dinámico é altamente significativo da evolución cara á Sociedade da Información, e é máis significativo aínda porque reflicte o grao de asunción práctica da súa importancia por parte da cidadanía.

Usuarios de Internet por CC.AA. Febreiro-Marzo 2002

Fonte: elaboración propia con datos de AIMC.

Os datos sinalan neste indicador o liderado do País Vasco e de Cataluña, seguidas de Madrid e Asturias, mentres que Galicia se sitúa a unha distancia de máis de once puntos do líder, o que marca unha alerta do risco potencial de caer na fenda dixital que se debe ter en consideración.

EIXES ESTRATÉXICOS FRONTE Á FENDA DIXITAL

A ameaza da fenda dixital é unha realidade planetaria, éo tamén no interior dos bloques de países desenvolvidos, e dentro destes nas súas rexións. Caer na sima que deixa a fenda ou quedar no outro lado do corte dependerá de múltiples factores, pero todos eles poden ser condicionados pola acción política.

Precisamente, no marco tecnolóxico que dará paso á Sociedade da Información pódense establecer políticas activas de modelización da introdución das TIC que xeren dinámicas novas, tendentes a troca-la tendencia “natural” do mercado a multiplica-la dimensión da fenda dixital en prexuízo dos países, as rexións e as clases sociais máis desfavorecidas. As TIC ofrecen novas

ferramentas que poderían permitir a unha sociedade concreta, un estado, unha rexión, cambia-la súa posición relativa e aplicar políticas activas, dende a acción da súa Administración, que repercutan sobre o conxunto de elementos que configuran a Sociedade da Información (infraestructuras, usuarios, contidos e contorno).

Os factores determinantes sobre os que debe incidir unha estratexia tendente a evita-la fenda dixital deben ter en conta múltiples elementos que se nucle-an arredor de tres categorías: infraestructuras, accesibilidade e capacitación.

INFRAESTRUCTURAS

As infraestructuras inclúen os terminais de acceso e tódolos seus compoñentes e periféricos: dos ordenadores ós televisores dixitais, dos STB ás videoconsolas, dos PVR ás PDA e terminais telefónicos móbiles. Inclúen tamén tódolos recursos de rede: telefonía fixa e móbil, cable coaxial e de fibra óptica, satélites dixitais, televisión dixital terrestre, radio dixital terrestre e outros recursos de rede sen fíos. O relevante neste aspecto é a extensión e calidade da cobertura das redes e do parque de terminais.

ACCESIBILIDADE

A accesibilidade refírese ó prezo de acceso ós servizos de calidade e ás infraestructuras necesarias para participar activamente na Sociedade da Información sen discriminación da calidade por razón do lugar de residencia ou dos recursos económicos. Para evita-la fenda entre territorios e entre cidadáns, debería asegurarse que os servizos de calidade estean dispoñibles a prezos xustos, razoables e accesibles en tódalas rexións a tarifas que sexan razoablemente comparables. Do mesmo xeito, nas zonas rurais e nas áreas de alto custo, a provisión destes servizos débese facer posible con tarifas que sexan razoablemente comparables ás cargadas por servizos similares nas áreas urbanas.

CAPACITACIÓN

A capacitación plásmase en dous ámbitos: A formación de profesionais competentes nas tecnoloxías da información e da comunicación, tanto nos seus aspectos de *hardware* coma de *software*, e, neste último capítulo, tanto na programación coma no deseño e implementación de servizos, ou, o que é o

mesmo, na produción de contidos; con esta formación estableceranse as condicións de desenvolvemento dun tecido industrial competitivo, capaz de xerar servizos de calidade que ademais de satisfacer a demanda interna estean en condicións de operar no mercado global característico da Sociedade da Información. O outro ámbito refírese á alfabetización dixital dos cidadáns para facilita-la súa incorporación competente, como suxeitos activos da Sociedade da Información; con esta alfabetización non só se evitará a fenda dixital que se abre indefectiblemente entre cidadáns ricos e pobres en información, senón que, ademais, da súa competencia derivarase unha actividade dinamizadora do uso dos servizos sobre a que xerminará a Sociedade da Información.

As estratexias para o desenvolvemento da Sociedade da Información deben incidir nestes tres niveis, e de feito tódolos plans establecidos polas diferentes institucións e administracións abordan en maior ou menor medida estes aspectos.

AS OBRIGAS DA UNIVERSIDADE E DA FACULDADE DE CIENCIAS DA COMUNICACIÓN

A análise feita ata aquí reafirma a necesidade dun compromiso activo da universidade no proceso de implantación da Sociedade da Información en Galicia, e particularmente do liderado que debe asumir-la Facultade de Ciencias da Comunicación nalgúns dos seus aspectos máis centrais. Coa súa pescuda debe servir de soporte dunhas políticas nacionais de comunicación e telecomunicacións, que son máis necesarias que nunca. Hai que ter en conta, ademais, que na Sociedade da Información os sistemas de protección pasiva son completamente inútiles, así que se impón a necesidade de establecer políticas activas. A busca universitaria debe subministrar elementos que axuden á planificación desas políticas. O primeiro paso consiste na constitución das Infraestruturas Nacionais de Información, acerca das que se poida consolidar un tecido industrial competitivo capaz de satisfacer a unha porción relevante da demanda interna e externa.

No novo contexto de redes globais de comunicación, os usuarios poden acceder á información e ós produtos comunicativos e culturais producidos en calquera latitude só coa condición de dispor da tecnoloxía de conexión e da capacidade de navegación adecuadas. A selección destes farana guiados polo principio de gratificación. Así, a única oportunidade dos produtos nacionais de formar parte do menú dos cidadáns dun país radica en responder a ese principio de gratificación, e iso equivale a ser competitivo. Por iso, outra das liñas indispensables das políticas de comunicación e telecomunicacións nos nosos

días é a formación da competencia productiva, ou, o que é o mesmo, crea-las condicións profesionais que permitan a eclosión do talento creativo. Identifícalas necesidades das industrias da información, e dar una resposta de formación de calidade, flexible e adaptable a unha demanda cambiante dos vellos e os novos medios, convértese nunha prioridade de primeira orde para a Facultade de Ciencias da Comunicación, pero tamén para Galicia. Porque responder a esa prioridade é unha obriga tamén das institucións políticas e da industria.

Para responder ás expectativas, a facultade conta co patrimonio que representan as súas modernas instalacións e o talento do seu profesorado e dos seus grupos de investigación; pero para a súa eclosión ó servicio das necesidades que reclama a posición de Galicia respecto da implantación da Sociedade da Información resulta imprescindible a participación da industria, que debería converter esta facultade no seu centro institucional de I+D, e complementar co seu repertorio de necesidades específicas a axenda de prioridades de investigación básicas definidas pola universidade.

Do mesmo xeito, as institucións deben propiciar esa sinerxía entre a facultade e a industria, ademais de potenciar este centro como soporte os seus propios labores de planificación do desenvolvemento estratéxico no sector das TIC, e tamén como soporte das súas funcións de diagnose e planificación dunha Sociedade da Información que favoreza os principios de servicio universal e igualdade de oportunidades.

Por fin, a facultade debe asumir con flexibilidade a formación continuada nos sectores dianteiros e anticipa-la demanda, coa mesma intensidade que garante a formación regulada para satisfacer as demandas básicas de formación da sociedade e do mercado.

BIBLIOGRAFÍA

CASTELLS, M. (1998): *La era de la información*. Vol. I. *La sociedad red*, Madrid, Alianza.

CASTELLS, M. (1998): *La era de la información*. Vol. II. *El poder de la identidad*, Madrid, Alianza.

CASTELLS, M. (1998): *La era de la información*. Vol. III. *Fin de milenio*, Madrid, Alianza.

CEBRIÁN, J. L. (1998): *La red*, Madrid, Taurus.

DERTOUZOS, M. L. (1997): *What Will Be*, San Francisco, Harper Edge.

ECHEVERRÍA, J. (1999): *Los Señores del Aire: Telépolis y el Tercer Entorno*, Barcelona, Destino.

NEGROPONTE, N. (1995): *Being digital*, Nova York, Alfred A. Knopf.

PRADO, E. (2003): "La espectacularización de la realidad", en *El anuario de la televisión 2003*, Madrid, GECA.

Resumo

OS DESAFÍOS DA SOCIEDADE DA INFORMACIÓN

Emilio Prado

Atopámonos nun momento de tránsito cara á chamada Sociedade da Información. Este termo, que recibe diversas etiquetas segundo os teóricos, refírese a un estadio que se acadará cando tódolos actores da sociedade, tanto os suxeitos coma as organizacións públicas e privadas, teñan a posibilidade de acceder e difundir calquera información dende calquera lugar, de xeito inmediato e co formato que desexen. Este escenario só é posible se se dispón das ferramentas que o permiten. Neste senso, cómpre activa-las TIC para non caer na “fenda dixital”, e para iso resulta imprescindible aplicar tres eixes estratéxicos: as infraestruturas, a accesibilidade e a capacitación. A Facultade de Ciencias da Comunicación debe ser partícipe dun compromiso activo na formación de profesionais capacitados e na planificación das políticas nacionais de comunicación e telecomunicacións para lograr implanta-la Sociedade da Información en Galicia.

PALABRAS CLAVE

Sociedade da Información, TIC, fenda dixital, hipersector da comunicación, formación de profesionais.

Abstract

THE CHALLENGES OF THE INFORMATION SOCIETY

Emilio Prado

We are in a transition towards Information Society. This label, which receives different qualifications depending on the theoreticians, refers to a situation in which all the actors of society, individuals and private and public organizations will have the opportunity to access and spread any information, from any place, by any media, immediately. This landscape is only possible by means of the required tools. In this sense, the technologies of communication should be activated to avoid the “digital divide”. For this purpose it is required the application of three axes: infrastructures, availability and education. The Faculty of Communication Sciences should participate in the active compromise of training new professionals. These professionals must be ready to plan national communication policies in order to settle the Information Society in Galicia.

KEY WORDS

Information Society, ICT, digital divide, communication hipersector, professionals training.

CURRÍCULO

Emilio Prado é catedrático de Comunicación Audiovisual na Universidade Autónoma de Barcelona. Foi tamén o decano fundador da Facultade de Ciencias da Comunicación da Universidade de Santiago de Compostela.